

Polityka AI

W trosce o zachowanie najwyższych standardów etycznych, transparentności i integralności naukowej, czasopismo „The Archives of Automotive Engineering – Archiwum Motoryzacji” wprowadza niniejszą politykę dotyczącą korzystania z narzędzi sztucznej inteligencji (AI), w tym modeli generatywnych, takich jak duże modele językowe (LLM) czy narzędzia generujące obrazy, w procesie tworzenia i recenzowania manuskryptów. Polityka ta obowiązuje autorów, recenzentów oraz redaktorów i ma na celu zapewnienie odpowiedzialnego wykorzystania AI w publikacji naukowej, zgodnie z zasadami etyki naukowej i wymogami poufności.

Celem niniejszej polityki jest:

- zapewnienie transparentności w korzystaniu z narzędzi AI w procesie publikacji;
- ustalenie zasad odpowiedzialności autorów i recenzentów za treści generowane z użyciem AI;
- ochrona poufności manuskryptów i danych w procesie publikacji;
- utrzymanie integralności naukowej i autentyczności wyników badań.

Polityka dotyczy wszystkich aspektów procesu publikacji, w tym: przygotowania manuskryptów przez autorów, recenzowania manuskryptów przez recenzentów, procesu redakcyjnego prowadzonego przez redaktorów. Obejmuje ona wszelkie narzędzia AI, w tym: modele językowe (np. ChatGPT, Grok, LLaMA), narzędzia generujące obrazy, dane lub inne treści wizualne oraz oprogramowanie wspierające analizę danych lub redagowanie tekstu.

Dla autorów

Autorzy ponoszą pełną odpowiedzialność za treść manuskryptu, niezależnie od użycia narzędzi AI. Obejmuje to:

- zapewnienie oryginalności treści i unikanie plagiatu;
- weryfikację dokładności danych, cytowań i innych informacji generowanych przez AI;
- zgodność z prawami autorskimi i prawami osób trzecich;
- autorzy muszą być w stanie dostarczyć dokumentację (np. zapis promptów lub wyników generowanych przez AI) na żądanie redakcji w celu weryfikacji.

Narzędzia sztucznej inteligencji mogą wspomagać proces tworzenia publikacji naukowych w kilku obszarach, pod warunkiem zachowania pełnej transparentności i dokładnej weryfikacji wygenerowanych treści. Do tych obszarów zalicza się poprawę jakości językowej manuskryptu, gdzie AI może służyć jako wsparcie w redagowaniu tekstu, zwiększając jego czytelność i eliminując błędy gramatyczne, co jest szczególnie pomocne dla autorów, dla których język publikacji nie jest językiem ojczystym. W metodologii badawczej AI może być wykorzystywana do analizy danych, na przykład w modelowaniu statystycznym, pod warunkiem, że jej użycie jest szczegółowo opisane i odpowiednio uzasadnione w manuskrypcie. Wreszcie, narzędzia AI mogą wspomagać tworzenie wizualizacji danych, generując schematy lub ilustracje w metodologii badawczej, o ile ich tworzenie jest zgodne z zasadami etyki publikacji naukowej i zostało odpowiednio udokumentowane w pracy.

Wykorzystanie narzędzi AI jest niedopuszczalne w następujących celach:

- generowanie znaczących części manuskryptu (np., wstęp, dyskusja, wnioski) z uwagi na kwestie oryginalności i integralności naukowej;
- tworzenie lub modyfikacja obrazów (np. zdjęć, rycin, schematów) za pomocą AI, z wyjątkiem przypadków, gdy jest to częścią metodologii badawczej i zostało odpowiednio opisane w sekcji Metody;
- generowanie fikcyjnych lub syntetycznych danych badawczych, co podważa autentyczność badań.

Autorzy są zobowiązani do pełnej transparentności w zakresie korzystania z narzędzi AI podczas przygotowywania manuskryptu. Wszelkie użycie AI musi zostać wyraźnie opisane w opublikowanej pracy, w dedykowanej sekcji Metody lub Podziękowania. W przypadku wykorzystania AI w metodologii badawczej (na przykład do analizy danych), w sekcji Metody należy zamieścić szczegółowy opis, uwzględniający parametry i ograniczenia zastosowanego narzędzia. Informacje te powinny obejmować:

- nazwę narzędzia AI (np. ChatGPT, DALL·E);
- wersję narzędzia, jeśli jest znana;
- krótki opis, w jaki sposób narzędzie zostało użyte (np. poprawa języka, generowanie pomysłów, analiza danych).

Dla recenzentów

Recenzenci są zobowiązani do zachowania pełnej poufności recenzowanych manuskryptów i nie mogą udostępniać ich treści narzędziom AI. Wprowadzenie nieopublikowanego manuskryptu do systemu AI może skutkować naruszeniem:

- poufności procesu recenzji;
- prawa własności intelektualnej autora;
- polityki ochrony danych.

Dopuszcza się wykorzystanie narzędzi AI przez recenzentów do udoskonalenia języka recenzji, w tym redagowania tekstu, z zastrzeżeniem spełnienia poniższych warunków:

- redakcja zostanie poinformowana o tym fakcie w komentarzu do recenzji;
- treść recenzowanego manuskryptu nie zostanie wprowadzona do narzędzia AI.

Użycie AI do analizy naukowej lub oceny merytorycznej manuskryptu jest zabronione. Ocena naukowa wymaga krytycznego myślenia i ludzkiej ekspertyzy, a narzędzia AI mogą wprowadzać błędy lub stronniczość.

Recenzenci ponoszą odpowiedzialność za treść swoich recenzji, w tym za dokładność i etyczność wszelkich sugestii lub komentarzy. Użycie AI nie zwalnia recenzenta z obowiązku zachowania wysokich standardów etycznych.

Dla redaktorów

Redaktorzy naukowci pełnią kluczową rolę w utrzymaniu rzetelności i jakości publikacji, a w kontekście rozwoju AI, ich obowiązkiem jest etyczne i transparentne stosowanie tych narzędzi z zachowaniem ochrony danych i własności intelektualnej. Niedopuszczalne jest podejmowanie decyzji redakcyjnych wyłącznie na podstawie AI, przesyłanie poufnych materiałów do niezabezpieczonych systemów AI, czy wykorzystywanie AI do oceny merytorycznej. Redaktorzy muszą dbać o poufność danych, przetwarzając je zgodnie z przepisami, a wszelkie zastosowanie AI w procesie redakcyjnym powinno być jawne dla autorów i recenzentów, co wymaga od redaktorów ciągłego szkolenia i aktualizacji wiedzy w zakresie etyki AI w publikacjach naukowych.

Czasopismo „The Archives of Automotive Engineering – Archiwum Motoryzacji” traktuje poważnie wszelkie naruszenia zasad dotyczących korzystania z narzędzi sztucznej inteligencji w procesie publikacji naukowej. Naruszenia mogą podważyć integralność naukową, naruszyć prawa własności intelektualnej, zagrozić poufności manuskryptów lub wprowadzić czytelników w błąd co do autentyczności pracy. Wszystkie przypadki naruszeń będą rozpatrywane indywidualnie, z poszanowaniem zasad sprawiedliwego procesu, aby zapewnić integralność i wiarygodność publikacji naukowych.